

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

24 июнь 2026 ел

№ 702

«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен нәтижәле гамәлгә ашыру максатларында, «2036 елга кадәр дәүләт милли сәясәте стратегиясе турында» 2025 елның 25 ноябрәндәге 858 номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президенты Указы белән расланган 2036 елга кадәр Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте Стратегиясе нигезләмәләренә таянып, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен нәтижәле гамәлгә ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте концепциясен раслау турында» 2013 елның 26 июлендәге ПУ-695 номерлы Указы белән расланган Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте концепциясе, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру «Татарстан Республикасы дәүләт программасын раслау турында» 2013 елның 18.12. № 1006 карары, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты КАРАР БИРӨ:

1. «2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль программасын расларга.

2. Үз көчен югалткан дип танырга:

- Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының 2023 елның 27 февралендәге 165 номерлы «2023-2025 елларга Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль максат программасын раслау турында» карары;

- Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының 2025 елның 08 августындагы 876/1 номерлы «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының 2023 елның 27 февралендәге 165 номерлы «2023-2025 елларга Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль максатчан программасын раслау турында» карарына үзгәрешләр кертү турында» карары.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Нурлат

муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә һәм 2026 елның 01 гыйнварыннан барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә кагыла.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасарына йөкләргә.

Житәкче

Ә.К. Габдуллин

Нурлат муниципаль районы
Башкарма комитетының 2026 елның 24
июнендәге 702 номерлы карарына
кушымта

**«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль
районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру»**

I БҮЛЕК

I. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларга гомуми характеристика

Милләтара мөнәсәбәтләрнең тотрыклылыгы диаспораларның, этник төркемнәрнең жирле үзидарә органнары белән аралашып, позитив милләтара үзара эшләү формалаштыруга юнәлдерелгән мәгълүмат сәясәтен көчәйтүне, мәгълүмат сәясәтен активлаштыруны таләп итә.

Милли мәдәниятләрне үстерү, рухи бердәмлек һәм милләтара килеше идеяләре белән шөгыльләнүче гражданнар берләшмәләре һәм башка коммерцияле булмаган оешмалар инициативалары жәмгыять үсеше процессында иң мөһим роль уйный һәм гражданнар жәмгыяенең нигезен тәшкил итә. Аларның тулы күләмдә эшчәнлегә ыкътисад, жәмгыять сферасы үсеше һәм гражданнар тынычлыгы ныгыту өчен уңайлы шартлар тудыручы фактор булып тора.

Нурлат муниципаль районында поликультурлы белем бирү моделен үстерү һәм гражданлык идентичлыгын формалаштыру буенча максатчан эш алып барыла; Татарстан Республикасында яшәүче халыклар вәкилләре мәдәниәте, теленә, гореф-гадәтләренә хөрмәт рухында яшә буынны тәрбияләү; белем бирү процессында гуманитар юнәлеш ролен арттыру; районда милли телләрдә белем бирү һәм тәрбияләү системасын үстерү өчен шартлар тудырыла.

Заманча жәмгыять үсеше шартларында яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау аеруча игътибарны таләп итә. Бу, беренче чиратта, яшьләрнең ыкътисади һәм социаль яктан иң начар хәлдә булуы белән аңлатыла, алар аерым социаль төркемне тәшкил итә.

Яшьләр арасында автономияле төбәктә яшәүче барлык этник төркемнәр вәкилләренә карата уңай карашлар формалаштырырга, милләтара һәм конфессияара толерантлык дәрәжәсен күтәрергә, этник яки конфессия дошманлыгы нигезендә экстремистик яшьләр берләшмәләре барлыкка килүен кисәтергә кирәк. Экстремистик эшчәнлекнең туры яки яшерен бозык тәэсирләре сәяси, ыкътисади, социаль, рухиядә жәмгыять тормышының барлык төп сфераларына кагыла. Шуңа күрә бу эшнең барлык дәрәжәләрендә һәм барлык аспектыларында, аларның профилактикасы, потенциал куркыныч ташучылар белән көрәш, шулай ук алар эшчәнлегә нәтижәләрен минимальләштерү өлкәсендә оештыру һәм эчтәлегендә яңа таләпләр исемлегә тәкъдим ителә.

Шул ук вакытта мигрантларның хокукий белеме житәрлек дәрәжәдә оештырылмаган, аларның жәмгыятькә социаль-мәдәни адаптациясе һәм интеграциясе буенча эш, кабул итүче жәмгыять белән мигрантлар арасында мәдәниәтара аралашу һәм ышаныч дәрәжәсе түбән булу урын ала.

Мөһим бурыч булып идарә системасы, белем бирү, мәдәният, яшьләр сәясәте учреждениеләре һәм массакүләм мәгълүмат чаралары хезмәткәрләренә этномәдәни үсеш, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәләләре буенча квалификациясен һәм компетентлыгын арттыру тора.

Этник һәм дини үзгә һәрвакыт гармоник рәвештә формалашмый. Кайбер очракларда дини компонент тарихи рәвештә барлыкка килгән этномәдәни

үзенчәлекне нейтральләштерә, чөнки республикада традицион булмаган дини агымнар үтеп керү күзәтелә, алар кайвакыт экстремистик характер ала.

Хәзерге вакытта милли мөнәсәбәтләрнең чын торышын һәм үсеш перспективаларын исәпкә алып, район һәм гомумән Татарстан Республикасы алдында яңа бурычлар тора, аларны хәл итү заманча концептуаль якин килүләр таләп итә.

Нурлат муниципаль районы территориясендә 41 мәчет, 5 чиркәү һәм 3 гыйбадәтханә бар. Дини берләшмәләр вәкилләре белән экстремистик эшчәнлекнең рөхсәт ителмәве турында әңгәмәләр һәм түгәрәк өстәлләр үткәрелеп тора. Чит ил ватандашлары һәм ватандашлыгы булмаган шәхесләр теркәлгәнче һәм Нурлат муниципаль районы территориясендә яшәгән вакытта яшәү, эзләү һәм хөкем ителгәнлегә факты буенча участок полициясе җаваплы хезмәткәрләре тарафыннан тикшерелә, мәжбүри дактилоскопик теркәлү үтәлә, регистрация бүлгә түләү кагыйдәләре аңлатыла. Башка бүлекләр тарафыннан чыгарылган Россия паспортлары чыгаруның законлыгы буенча тикшерелә.

Район составына 1 шәһәр җирлегә, аларның эчендә 82 торак пунктлы 26 авыл җирлегә керә. Халык саны 2021 елгы халык санын алу буенча 51 089 кеше тәшкил итә. Милли состав: татарлар – 51,8%, чуашлар – 25,2%, руслар – 21,6%, башка милләт вәкилләре – 1,4%. Район территориясендә булган мигрантларның төп өлешен БДО дөүләтләре ватандашлары тәшкил итә.

Әлегә Программа Нурлат муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнең позитив характерын саклауга һәм кулланучыларның этномәдәни ихтыяҗларын бер-берсенә хөрмәт һәм яхшы күршелекнең күп гасырлык традицияләре нигезендә канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән. Программа милләтара мөнәбәтләр өлкәсендә яңа проблемаларны җиңәргә, Татарстан Республикасы күпмилләтле халкының этномәдәни үсешен сакларга һәм яхшыртырга мөмкинлек бирә.

II. Программаның төп максатлары, бурычлары һәм бурычларга ирешү һәм аларны хәл итү күрсәткечләре (индикаторлар), төп көтелгән ахыргы нәтиҗәләре, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары тасвирламасы

Бу муниципаль программа Россия Федерациясе Конституциясе, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, 2036 елга кадәр Россия Федерациясе дөүләт милләт сәясәте Стратегиясе (РФ Президентының 2025 елның 25 ноябрендәге 858нче Указы) һәм дөүләт милләт сәясәтен гамәлгә ашыру мәсьәләләрен көйләүче башка норматив-хокукий актларга туры китереп эшләнгән.

Программаның максаты:

- Нурлат муниципаль районы ватандаш бердәмлеген ныгыту һәм аның мәдәни-тарихи мирасын саклау;
- Район халкы арасында традицион рухи-әхлакий россия кыйммәтләрен саклау һәм үстерү;
- Буыннар арасында традицион кыйммәтләрне тапшыруның тотрыклы системасын формалаштыру;

- Традицион россия кыйммәтләренә каршы килүче жимерүче идеологияләр һәм кыйммәтләр таралуына каршы көрәш;

Куйган максатларга ирешү түбәндәге бурычларны гамәлгә ашыруны күздә тотат:

1. Нурлат муниципаль районында халыкларның бай мәдәни төрлелеген, аларның традицияләрен һәм этник кыйммәтләрен хөрмәт итү, кабул итү һәм аңлау өчен уңай кыйммәтләр һәм карашлар формалаштыру:

- Нурлат муниципаль районының барлык халкын берләштерүче гражданлык идентификациясә нигезләрен ныгыту;

- түземлек һәм милләтара килешү мәдәниятен тәрбияләү;

- гражданнарның хокукый мәдәниятенә кирәкле дәрәжәсенә ирешү, бу түземлек һәм тәртип нигезе буларак;

- этномәдәни үзара хөрмәт итүнең дөньяга карашы һәм рухи-әхлакый атмосферасын формалаштыру, кеше хокуклары һәм ирекләрен хөрмәт итү принципларына, милләтара тынычлык һәм килешүгә омтылуга, диалогка әзерлеккә нигезләнеп;

2. Нурлат муниципаль районында конфессияара тынычлык һәм килешүне тәмин итү.

3. Милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә законлылык һәм хокук тәртибен тәмин итү механизмнарын камилләштерү. Нурлат муниципаль районының социомәдәни майданына мигрантларның адаптациясен һәм интеграциясен җиңеләйтү.

Куйган бурычларга ирешү кеше һәм ватандаш хокуклары һәм ирекләрен тану нигезендә Россия гражданлык җәмгыятен ныгыту шартларында, шул ук вакытта Нурлат муниципаль районы халкының реаль этномәдәни һәм конфессиональ ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен шартлар төзү юлы белән мөмкин.

Күрсәтелгән максатларга һәм бурычларга ирешү программа составына кергән чаралар рамкахында башкарылачак.

Программаны гамәлгә ашыру вакыты: 2026 - 2030 еллар. Гамәлгә ашыру этаплары аерып бирелми.

II БҮЛЕК

Муниципаль программаның паспорты **ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ НУРЛАТ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ**

ТР муниципаль берәмлеге атамасы

«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гәмәлгә ашыру»

2.1. Программа паспорты

атамасы Программаның атамасы	«2026-2030 елларга Нурлат муниципаль районында традицион рухи-әхлакый россия кыйммәтләрен саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәте нигезләрен гәмәлгә ашыру»
Программа кураторы	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары
Программаның координатор	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
Башкаручылар Программаны эшләүче	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ; Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге; Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге; Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге; Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының Гражданлык хәле актларын теркәү бүлеге; Жирле үзидарә органнары.
Программаны үтәүчеләр	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ; Районның белем бирү оешмалары; Спорт мәктәпләре; Массакуләм - мәгълүмат чаралары (газеталар, радиостанцияләр, телевидение); Районның милли-мәдәни берләшмәләре.
Программаны төп эшләүчеләр	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге; Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге.
Программаның максатлары	1. Нурлат муниципаль районында гражданлык берлеген ныгыту һәм мәдәни-тарихи мирасны саклау 2. Район халкы арасында традицион россия рухи-әхлакый кыйммәтләрен саклау һәм үстерү 3. Буыннар арасында традицион кыйммәтләрне тапшыруның тотрыклы системасын формалаштыру Традицион россия кыйммәтләренә каршы килүче жимерүче идеологияләр һәм кыйммәтләр таралуына каршы тору.

Программаның бурычлары	Нурлат муниципаль районында халыкларның бай мәдәни төрлелеген, аларның традицияләрен һәм этник кыйммәтләрен хөрмәт итү, кабул итү һәм аңлау өчен уңай кыйммәтләр һәм карашлар формалаштыру: - Нурлат муниципаль районының барлык халкын берләштерүче гражданлык идентификациясе нигезләрен ныгыту; - түземлелек һәм милләтара килешү мәдәниятен тәрбияләү; - гражданның хокукый мәдәниятенә кирәкле дәрәжәсенә ирешү, бу түземле аң һәм тәртип нигезе буларак. - Нурлат муниципаль районында конфессияара тынычлыкны һәм килешүне тергезү; - милли мөнәсәбәтләр өлкәсендә законлылык һәм хокук тәртибе механизмнарын камилләштерү; - Мигрантларның Нурлат муниципаль районының социомәдәни майданына адаптациясе һәм интеграциясенә ярдәм күрсәтү.
төп максатчан Программаның күрсәткечләре (программага 1 номерлы кушымта)	- Милли һәм конфессияара килешүне ныгыту буенча чараларда катнашкан гражданның өлешен арттыру; - Милли мәдәният фестивальләре һәм бәйрәмнәре үткәрелү санын арттыру; - Милли-мәдәни берләшмәләр белән үзара эшләүче белем бирү учреждениеләрен жәлеп итү; - Мигрантларның социомәдәни адаптациясе катнашучылары санын арттыру.
Башкару вакыты Программаны гамәлгә ашыру	2026-2030 еллар.
Бюджет күләмнәре Программа ассигнованиеләре	Программаны финанслау күләме бюджет акчалары исәбеннән 2184,0 мең сум тәшкил итә: 2026 ел – 395,0 мең сум; 2027 ел – 416,0 мең сум; 2028 ел – 432,5 мең сум; 2029 ел – 460,5 мең сум; 2030 ел – 480,0 мең сум. Искәрмә: финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм, бюджет мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

2.2. Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Программаны гамәлгә ашыру вакыты: 2026-2030 еллар.

2.2. Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Программаны финанслау күләме Нурлат муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 2 184,0 мең сум тәшкил итә:

- 2026 ел – 395,0 мең сум
- 2027 ел – 416,0 мең сум
- 2028 ел – 432,5 мең сум
- 2029 ел – 460,5 мең сум
- 2030 ел – 480,0 мең сум

Чаралар буенча финанслау күләмнәре Программага 2 номерлы кушымтада күрсәтелгән.

Бюджет кодексының 179нчы маддәсенң 2нче пунктына яраклы рәвештә, хәзерге финанс елының февраль аеның 1нче көненнән соң булмаса, муниципаль программаның финанс тәмин итүенң отчет параметрлары хәзерге финанс елына бюджет турындагы карарга яраклы итеп күрсәтелергә тиеш.

Программада программа чараларын гамәлгә ашыру өчен бюджеттан тыш чаралар (эшмәкәрләр, иганәчеләр акчалары) жәлеп итү мөмкинлегә каралган.

2.3. Гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы-Программа координаторы – Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлегә төп жәлеп итүчеләрнең үзара эшләвен тәмин итә, чараларның башкарылу ходын һәм акчаларның нәтижәле кулланылуын контрольли.

Программа чараларын башкару һәм урындык бюджеттан бүлеп бирелгән акчаларны үзләштерү ходын анализлай, шулай ук киләсе финанс елына финанслау ихтыяжларын төгәлли, һәм, кирәк булган очракта, программа гамәлгә ашырыла торган норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү буенча тәкъдимнәр әзерли.

Эчке һәм тышкы финанс контроль органнары Программаны гамәлгә ашыру өчен бүлеп бирелгән акчаларны нәтижәле һәм максатчан куллануны контрольли.

2.4. Программаның социаль-иқтисадый нәтижәләлеге тасвирламасы

Программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

Халыкның гражданлык идентификациясе дәрәжәсен күтәрү. Район халкы арасында ватанпәрвелек һәм гражданлык жаваплылыгы хисен ныгыту.

Традицион россия кыйммәтләренә тотрыклы уңай караш формалаштыру. Гражданнарның дөньяга карашларына жиерүче идеологияләренң тәэсирен киметү.

Буыннар арасында дөвамчылыкны тәмин итү. Олы буыннан яшь буынга мәдәни мирасты тапшыруның тотрыклы механизмнарын булдыру. Район яшьләренң ким дигәндә 70%ын традицион кыйммәтләргә өйрәнү буенча чараларга кертү.

Буыннар арасындагы кыйммәтләр системасындагы бәрелешне кыскарту. Гаилә институтын ныгыту. Гаилә кыйммәтләренң жәмгыятьтәге абруен күтәрү. Районда аерылышулар санын киметү һәм туучылар санын арттыру. Бала-ата-ана мөнәсәбәтләрен һәм гаилә традицияләрен ныгыту.

Мәдәни төрлелек һәм бердәмлекне саклау. Районда яшәүче барлык халыкларның мәдәни традицияләренә гармоник үсешен тәмин итү. Милли һәм конфессияләргә килешүне ныгыту. Милли традицияләргә саклауга юнәлдерелгән мәдәни чаралар санын арттыру

Мәгълүмат куркынычсызлыгын тәмин итү. Жимерүче эчтәлек таралуына каршы торыш системасын булдыру. Традицион кыйммәтләргә каршы килүче мәгълүматка тәнкыйть үзлеген формалаштыру.

Район халкының медиаграмотлыгын күтәрү

Белем бирү мохитен үстерү. Белем бирү программаларына традицион кыйммәтләргә өйрәнү компонентларын кергү. Рухи-әхлакый тәрбия өлкәсендә педагогларның квалификациясен күтәрү. Бу тематика буенча яңа уку-методик материалларын булдыру.

Сан күрсәткечләргә ирешү:

Мәдәни-агарту чараларында катнашучы гражданның өлеше 60% ка кадәр арттыру. Рухи-әхлакый тәрбия программаларын гамәлгә ашыруга белем бирү учреждениеләргә жәлеп итү.

Социаль-икътисади үсешнең тотрыклылыгын тәмин итү. Хезмәт әхлагын һәм профессиональ жаваплылыкны ныгыту. Хокук бозулар һәм асоциаль тәртип дәрәжәсен төшерү. Жәмгыятьтә социаль бердәмлек һәм бердәмлекне күтәрү.

Нурлат муниципаль районының рус һәм чит ил туристлары өчен жәлеп итүчәнлеген арттыру, турист агымның үсүен тәмин итү.

Бу нәтижеләр Нурлат муниципаль районында Россиянең тарихи һәм мәдәни мирасына һәм традицион рухи-әхлакый кыйммәтләргә хөрмәт нигезендә гармоник жәмгыять формалаштырылуына ярдәм итәчәк.

III БҮЛЕК

3.1. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижеләлеген бәяләү

Программаны торышка ашыруның нәтижеләлеген бәяләү Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегә тарафыннан ел саен максатлы күрсәткечләр һәм индикаторлар системасы нигезендә башкарыла.

Программаның нәтижеләлеген бәяләү ысулы түбәндәге критерийларга нигезләнә:

1. Программаның планланган нәтижеләргә ирешү дәрәжәсе;
2. Фактик нәтижеләргә планланган күрсәткечләргә туры килүе;
3. Ирешелгән нәтижеләргә икътисади нәтижеләлегә.

Программаның нәтижеләлеген түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$E = (\sum (I_{\text{план}} / I_{\text{факт}}) / n) \times 100\%$, кайда:

- Е — программаның нәтижелелеге (процентларда);
- Иплан — индикаторның планы (максат) кыйммәте;
- Ифакт — индикаторның фактические кыйммәте;
- n — программа индикаторлары саны.
- Программаны тормышка ашыруның нәтижелелеген бәяләү:
- югары дәрәжә — 95% тан югары;
- канәгатьләнерлек дәрәжә — 80% тан 95% ка кадәр;
- канәгатьләнмәүче дәрәжә — 80% тан түбән.

Нәтижелелек бәяләве ел саны үткәрелә. Нәтижеләр Программаны тормышка ашыру буенча хисапка кертелә.

3.2. Программаны үтәү турында хисап

Программаны тормышка ашыру Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлгә тарафыннан, бу Программага кушелгән кушимталарда күрселгән чараларны үтәү юлы белән, жәмгыяви юнәлешле ГТО белән берлектә башкарыла.

Программаны тормышка ашыру һәм нәтижелелеген бәяләү буенча еллык отчет (алга таба — еллык отчет) программага 3нче кушимтада күрселгән форма буенча, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлгә тарафыннан, отчет елыннан соң киләсе елның 10 февраленә кадәр тәкъдим ителә, Башкарма комитетының икътисадый бүлгәненә тәкъдим ителә.

Еллык хисап үз эченә ала:

хисап чорында ирешелгән конкрет нәтижеләр;

Эшләнмәгән һәм башкарылмаган (сәбәпләрне күрсәтеп) чаралар исемлегә;

Программаны гамәлгә ашыру барышына йогынты ясаган факторларга анализ;

бюджет ассигнованиеләрән һәм чараларны үтәүгә башка чараларны куллану турында мәгълүматлар;

башка мәгълүматны.

3.3. Программага үзгәрешләр кертү шартлары һәм тәртибе

Муниципаль программага үзгәрешләр кертү Башкарма комитетының мәдәният бүлгә тарафынан шулай ук түбәндәге очракларда башкарыла:

1. Программаны финанслау күләмнәре яки чыганаclarын үзгәртү.
2. Программа чараларын бетерү, өстәмә яки үзгәртү.
3. Программаның максатлы күрсәткечләрән һәм индикаторларын үзгәртү.
4. Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этапларын үзгәртү.
5. Программаны үтәүчеләр составын үзгәртү кирәклегә.

Программага үзгәрешләр кертү Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының карары нигезендә башкарыла. Муниципаль программага үзгәрешләр кертү турында карары проекты Программаның барлык катнашучылары һәм Нурлат муниципаль районының финанc органы белән килешештерелә.

Программаның максатчан индикаторлары (күрсәткечләре)

№	Индикатор	Үлчәү берәмлеге	2025 база	2026	2027	2028	2029	2030
1	Район халкының милләтара һәм милликонфессиональ килешүне ныгыту чараларында катнашучылар саны	мең кеше	35,0	38,5	41,0	44,0	46,0	47,0
2	Милли-мәдәни берләшмәләр катнашында уздырылган фестивальләр санын арттыру	данә	3	4	5	5	6	7
3	Милли-мәдәни берләшмәләр белән үзара эш итүче мәгариф учреждениеләре өлешен арттыру	%	15	18	22	25	28	31
4	Мигрантларның социомәдәни адаптациясе программасында катнашучылар санын арттыру	кеше	50	70	90	110	120	130

"2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәттен тормышка ашыру» муниципаль программасына 2нче кушымта

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА
«2026-2030 елларга Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәттен тормышка ашыру»

№ п/п	Чаралар исеме	Финанслау чыганаclarы (мең сум).					Барлыгы	Башкаручылар
		Муниципаль бюджет						
		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Күпмилләтле Россия жәмгыяте, гражданлык идентичностьсе һәм мәдәни үзәк кыйммәтләре, кеше хокук һәм ирекларен саклау принциплары нигезендә толерантлы моxитне ныгыту								
1.1.	Район мәгариф учреждениеләрендә этник интеграцияне үстерү, тынычлык мәдәниятен тәрбияләү, экстремизм үсешларен булдырмауны профилактикалау юнәлешендәге бәйгеләр һәм чаралар үткәрү	15	16	17	18	18	84	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлгеге Нурлат муниципаль районы «Мәгариф идарәсе» МКУ
1.2.	Нурлат муниципаль районы Башлыгы каршында түгәрәк өстәл	финанс чыгымнарын таләп итми						Нурлат муниципаль районының дини һәм иҗтимагый оешмалар белән үзара хезмәттәшлек Советы
1.3	Мөселманнарның изге Мәүлет аена багышланган чараны оештыру һәм үткәрү	12	12	12	12	12	60	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ
1.4	Халыкара туган тел көненә багышланган чаралар комплексын оештыру һәм үткәрү	8	8	8	10	10	44	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлгеге Нурлат муниципаль районы

								«Мәгариф идарәсе» МКУ
1.5	«Созвездие – Йолдызлык» эстрада сәнгате республика телевизион яшьләр фестиваленең зона этабында катнашу	20	20	20	20	18	98	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегә
1.6	«Татар кызы -2025» бәйгесен үткәрү	9	9	9	10	10	47	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегә
1.7	Рус халык бәйрәме «Май чабу»ны оештыру һәм үткәрү	5	8	5	5	5	28	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ
1.8	Тәрки халыкларның язы бәйрәме «Нәүрүз»неб оештыру һәм үткәрү	8	8	9	9	10	44	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегә
1.9	Россия көне чикләрендә «Халыклар дуслыгы парады»	9	9	9	10	10	47	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ
1.10	Нурлат муниципаль районында чуаш мәдәнияте семинарын оештыру һәм үткәрү	5	5	5	5	5	25	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегә
1.11	Бөек Ватан сугышында Жңү көненә багышланган чаралар	6,5	6,5	7,5	8,5	9	38	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ

	комплексын оештыру һәм үткәрү. <i>(Георгий ленталары сатып алу)</i>							
1.12	Рус фольклоры «Караван» фестивалендә катнашу	10	11	12	13	14	60	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ
1.13	Халыкара балаларны яклау көненә багышланган чараны оештыру һәм үткәрү	8	8	9	9	10	44	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ
1.14	Рус теле көненә багышланган чаралар комплексын оештыру һәм үткәрү	5,5	6,5	6,5	7,5	8	34	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге Нурлат муниципаль районының «Мәгариф идарәсе» МКУ
1.15	Гаилә, мәхәббәт һәм тугрылык көненә багышланган чараны оештыру һәм үткәрү	6,5	6,5	7,5	8,5	9	38	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ
1.16	Бөтенроссия авыл күчмә Сабан туен оештыру һәм үткәрү	40	45,5	48,5	49,5	50	233,5	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
1.17	Татар халык бәйрәме «Сабан туе»н оештыру һәм үткәрү	28	29	30	35	40	162	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
1.18	«Уяв» республика күләм чуваш мәдәнияте бәйрәме	23	23	24	24	25	119	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының

								яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
1.19	«Сабан туе» милли бәйрәменә багышлангыч көрәш турнирын үткәрү	35,0	40,0	45,0	50,0	55,0	225	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Г.С. Хөсәенов исемендәге спорт мәктәбе» МБУ ДО
1.20	«УЯВ» милли бәйрәменә багышлангыч чуваш көрәше «Керешу» буенча турнир үткәрү	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	100	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Г.С. Хөсәенов исемендәге спорт мәктәбе» МБУ ДО
1.21	Россия Федерациясе Дәүләт байрагы көненә багышланган чаралар комплексын оештыру һәм үткәрү	5,5	6,5	6,5	7,5	8	34	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ
1.22	Нефть һәм газ сәнәгате хезмәткәрләре көненә, Татарстан Республикасы көненә һәм Нурлат шәһәре көненә багышланган чаралар:	15	15	15	15	15	75	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге
1.23	Чуваш жыры башкаручыларның «Чуваш сандугачы» Республика конкурсында катнашу	8	9	9	10	10	46	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
1.24	«Безнең өй - Татарстан» халыклар	10	10	10	10	10	50	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы

	дуслыгы фестивалендә катнашу							Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
1.25	Халык бердәмлеге көненә чаралар.	12	12	12	12	15	63	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
1.26	«Тарихи һәйкәлләр» тарихи шәһەرләргә Свияжск, Болгар, Казанга экскурсия.	10	10	10	10	10	50	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
1.27	Нурлат муниципаль районы торак пунктларына барып чыгыш ясау, декоратив-гамәли сәнгать күргәзмәләрен оештыру.	5	6	7	8	9	35	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
1.28	Шәһәр бәйрәме «Раштуа очрашулары»	10	13	14	15	16	68	«Мәдәният үсеше үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
1.29	«Милли туйлар» проекты	10	10	10	10	10	50	«Мәдәниятны үстерү үзәге» МБУ Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының Гражданлык хәле актларын теркәү бүлеге
II. Милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә законлылык һәм хокук тәртибе тәмин итү механизмнарын камилләштерү. Нурлат муниципаль районының социаль-мәдәни майданына мигрантларны яраклаштыру һәм интеграцияләүгә ярдәм күрсәтү								
2.1	Коллегиаль органнар эшчәнлеген оештыру:	-	-	-	-	-		НМРда милләтара мөнәсәбәтләрне

	- Нурлат муниципаль районында милләтара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү мәсьәләләре буенча даими эшләрүче ведомствоара эшче төркеме; - Нурлат муниципаль районы һәм Нурлат шәһәре Башлыгы каршындагы Ижтимагый Совет; - Нурлат муниципаль районында яшъләрне ватанпәрвәрлеккә тәрбияләү буенча ведомствоара координация советы.							гармонияләштерү мәсьәләләре буенча эшче төркем
2.2	Районның белем бирү оешмалары укучылары белән миллислек һәм башка экстремистик чагылышлар өчен җинаяти һәм административ җаваплылык мәсьәләләре буенча право саклау органнары вәкилләре очрашулар циклын оештыру һәм үткәрү	-	-	-	-	-		Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге Нурлат муниципаль районы «Мәгариф идарәсе» МКУ ЭЭМБ
2.3	Милли-мәдәни оешмалар арасында спорт ярышларын оештыру һәм үткәрү, шул исәптән милли спорт төрләре буенча, милләтара үзара эшчәнлекнең уңай атмосферасын барлыкка китерүгә юнәлдерелгән	25	25,5	20	20	20	110,5	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшъләр эшләре һәм спорт бүлеге

2.4	Районда милләтара мөнәбәтләрне ныгытуга, тотрыклы партнерлык мөнәсәбәтләрөн формалаштыруга, гражданлык жәмгыятен барлыкка китерү һәм үстерүгә, район халкының хокукий культурасын күтәрүгә юнәлдерелгән жәмгыяви берләшмәләр һәм милли-мәдәни оешмалар житекчеләре катнашында «түгәрәк өстәл», семинарлар, эшче утырышлар, граждан жыелышларын үткөрү	-	-	-	-	-	-	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты; Мәгариф бүлеге
2.5	Районның массакүләм – мәгълүмат чаралары ярдәмендә этномәдәни характердагы вакыйгаларны яктыртуда ярдәм күрсәтү	11	12	15	16	16	72	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
Барлығы:		395,0	416,0	432,5	460,5	480,0	2 184,0	

Муниципаль программаны тормышка ашыру турында исемлек формасы

т/б №	Чараның атамасы	Дәүләт исемлеге елына план (чаралар саны)	Дәүләт исемлеге елына факт (чаралар саны)	Үтәлү проценты (__%)	Нәтижәле кнең сан күрсәткеч е	Ирешел гән нәтижә (кеше саны)	Тоткарл ау сәбәпләр е
1							
2							
3							
4							

Малик акчаларны файдалану

Финанслау чыганаclarы буенча БАРЛЫГЫ:		Дәүләт исемлеге елына план мең сум	Дәүләт исемлеге елына факт мең сум.	Үтәлү проценты (__%)	Ирешелгән нәтижә яки Тоткарлау сәбәпләре
1	Жирле бюджет				
2	Бюджеттан тыш чыганаclar				
	БАРЛЫГЫ				

Башкарма комитетның мәдәният бүлеге башлыгы
Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы: _____ /

Башкаручы: _____ / _____ /
Төзү датасы: «__» _____ ел.